

Dobiček pri družbi z omejeno odgovornostjo

Družba z omejeno odgovornostjo (d.o.o.) je najpogostejša in najbolj priljubljena oblika gospodarske družbe v Sloveniji. Osnovni kapital družbe z omejeno odgovornostjo predstavljajo osnovni vložki družbenikov, na podlagi katerih ti pridobijo z njegovo vrednostjo v osnovnem kapitalu svoj poslovni delež, izražen v odstotkih. Družbo lahko ustanovi ena oz. več domačih ali tujih pravnih in fizičnih oseb.

Dobiček je po vsebini povečanje premoženja, in družbeniki imajo pravico, da si dobiček tudi izplačajo. Dobiček pa vedno ne predstavlja realnega stanja, lahko je namreč vezan v (slabih) zalogah, (slabih) terjatvah ali pa v denarju. Dobiček je povečanje premoženja in povečuje kapital podjetja. V računovodski stroki poznamo dva ključna računovodska izkaza, in sicer bilanco stanja in izkaz poslovnega izida.

Bilanca stanja prikazuje sredstva in obveznosti do virov sredstev točno na določen dan. Običajno jo sestavljamo na 31. 12., torej zadnji dan v letu.

Izkaz poslovnega izida pa je obdobjni izkaz in prikazuje nabrane prihodke in odhodke v obdobju, za katerega ga pripravljamo. Običajno je to od 1. 1. do 31. 12., iz njega pa lahko preberemo, ali je podjetje poslovalo z dobičkom ali z izgubo.

Čisti dobiček pripišemo kapitalu, s čimer se ta poveča. Kapital je lastnik vložil v podjetje z namenom povečanja premoženja, zato dobiček pripada lastnikom. Kapital pa je obveznost do lastnika.

Ugotovitev bilančnega dobička ter njegovo razporejanje predstavlja eno temeljnih pravic družbenikov, ki so jo pridobili na podlagi začetnega vložka v družbo. Poleg družbenikov so pri delitvi dobička lahko udeležene tudi druge osebe (npr. zaposleni delavci, druge družbe), na osnovi ustrezne pravne podlage (različne podjetniške pogodbe, klavzule v sami družbeni pogodbi in drugo).

Pravno podlago za ugotavljanje in razporejanje dobička predstavlja Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1), ki določa, da:

- imajo družbeniki pravico do odločanja o uporabi bilančnega dobička (odločanje na skupščini in sprejetje ustreznega sklepa);
- imajo družbeniki pravico do deleža pri bilančnem dobičku, kakor je ta ugotovljen v letni bilanci, razen, če družbena pogodba ne določa drugače;
- se dobiček praviloma deli sorazmerno z višino poslovnih deležev, če družbena pogodba ne določa drugače.

Ker so navedene določbe dispozitivne narave, je tovrstno ureditev iz Zakona o gospodarskih družbah mogoče urediti tudi drugače z družbeno pogodbo. Tako se lahko vnaprej določi druge namene, za katere je mogoče porabiti bilančni dobiček d.o.o. (v nasprotju z d.d., pri kateri ZGD-1 natančno določa vrstni red). Družbeniki se lahko tudi odločijo, da dobička ne bodo delili, lahko se tudi odločijo, da ga porabijo n.pr. za pokrivanje izgub iz preteklih let.

Dobiček se tako razdeli na podlagi sprejetega sklepa skupščine o delitvi dobička, ki mora vsebovati vse potrebne podatke o družbenikih, družbi, višini bilančnega dobička, namenjeni razdelitvi ter morebitno določilo, da se bilančni dobiček v določeni višini ne bo delil.

Najpogosteje je dobiček vezan v terjatvah, zalogah ali denarju.

Terjatev nastane, kadar lahko upnik dolžnika terjaja za določen znesek denarja ali določeno drugo stvar. Ko podjetje opravi svoje delo, bodisi izvrši storitev ali izdelava in prodaja proizvod, za to izstavi račun. Vsak račun ima rok plačila. Dokler ni poravnano, zahtevke smatramo kot terjatev. V praksi poljudno uporabljamo izraz dobre oziroma slabe terjatve. Kot dobre razumemo tiste, za katere ocenjujemo, da jih bo podjetje dobilo poplačano. Med slabe terjatve pa štejemo tiste, ki z veliko verjetnostjo ne bodo poravnane, na primer, ker je dolžnikovo podjetje v prisilni poravnavi ali stečaju.

Med zaloge se razvrščajo zaloge surovin in materiala, drobnega inventarja in embalaže, nedokončane proizvodnje in storitev, pridelkov. Med zaloge spada tudi zaloga, namenjena prodaji, ki zajema dokončane proizvode in trgovsko blago v skladišču ter količine na poti do kupca, dokler jih ta ne prevzame, trgovsko blago pa tudi količine na poti od dobavitelja, če jih kupec še ni prevzel.

Če pa je dobiček vezan v denarju, to pomeni, da so terjatve poplačane in zaloge prodane. Če ima podjetje terjatve, ki ne bodo poplačane, ali ima zaloge, ki ne bodo prodane, in še niso izkazani prihodki, ki so v zvezi s tem nastali, ima lahko previsoko izkazan dobiček. Previsoko ali prenizko izkazan dobiček je tako ena izmed najpogostejših prevar.

Dobiček pri družbi z omejeno odgovornostjo je obdavčen po stopnji 19%.

Izplačilo dobička lastnikom pa je obdavčeno po končni davčni stopnji 27,5%. Preprosta formula za izračun dobička je: $\text{PRIHODKI} - \text{ODHODKI} = \text{DOBIČEK}$. Torej razliki pravimo letni DOBIČEK, od katerega plačamo 19% davka.

V želji po dolgoročnem uspehu podjetja in rasti, je smotrno ta dobiček obdržati v podjetju in ga vložiti v razvoj. V kolikor pa lastniki tega vseeno ne želijo, si lahko dobiček izplačajo na svoje osebne transakcijske račune, za kar morajo ponovno plačati davek in sicer 27,5% (če to storijo takoj in ne v kasnejših letih).

Izplačilo denarja je možno tudi v obliki plače, ki pa je obdavčena po dohodninski lestvici.

Vir: <https://www.minimax.si>

Pripravila:
Brigita Drevenšek
SPOT Svetovanje Podravje